

SVEČANO EUHARISTIJSKO SLAVLJE

PRIGODOM PREUZIMANJA SLUŽBE
SPLITSKO-MAKARSKOGA NADBISKUPA
MONS. ŽDENKA KRIŽIĆA

Liturgijski vodič

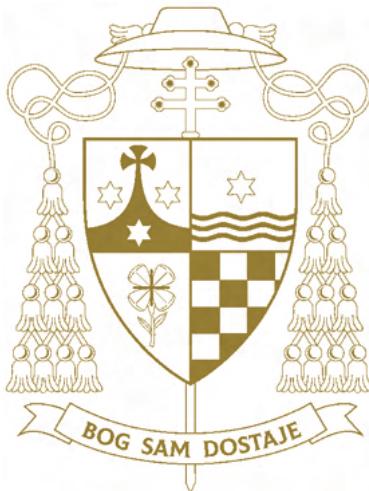
SVEČANO EUHARISTIJSKO SLAGLJE
prigodom preuzimanja službe splitsko-makarskoga
nadbiskupa mons. Zdenka Križića

Izdavač: Splitsko-makarska nadbiskupija

Tisak: Dalmacija papir, Split

Naklada: 500 primjeraka

SVEĆANO EUHARISTIJSKO SLAVLJE
prigodom preuzimanja službe splitsko-makarskoga
nadbiskupa mons. Zdenka Križića

LITURGIJSKI VODIČ

Solin, crkva Svetе obitelji,
28. listopada 2023. god.

SPLITSKA CRKVA KROZ POVIJEST

GRAD SALONA I POČETCI SALONITANSKE CRKVE

Salona je započela svoju povijest nekoliko stoljeća prije Kristova rođenja, kao važna luka i trgovište na istočnoj obali Jadranskoga mora. Prvo oblikovanje u grad zacijelo zahvaljuje grčkim trgovcima i kolonistima. Pod rimske vlast došla vjerojatno 78. ili 77. godine prije Krista. Gaj Julije Cezar uzdigao ju je na razinu rimske kolonije. Ona se potom razvila u veliki lučki grad usporediv s tada najvažnijim gradovima na obalama Jadranskoga mora: Akvilejom i Ravenom, u glavni grad rimske pokrajine Dalmacije i jedno od glavnih upravnih, gospodarskih i novčarskih središta tadašnjega velikog Ilirika.

Kršćansku su poruku u ovim krajevima prenosili apostolski učenici i njihovi suradnici, kao i neki vjernici laici koji su s bliskog Istoka, s prostora jugoistočnog Sredozemlja i iz Italije stizali u taj grad te u njemu boravili. Kršćana je u Saloni vjerojatno bilo već sredinom I. stoljeća, a organizirana kršćanska zajednica s biskupom na čelu bila oblikovana u drugoj polovici toga stoljeća. Tada je u Dalmaciju putovao sv. Tit, jedan od učenika i najužih suradnika apostola Pavla (usp. 2 Tim 4, 10), zacijelo radi čvršćeg organiziranja te zajednice i širenja vjere diljem pokrajine.

Salonitanska će Crkva postati poznatom i glasovitom najviše po svojim svetim mučenicima: biskupima Venanciju i Dujmu, svećeniku Asteriju, đakonu Septimiju, obrtniku Anastaziju (Stašu) i drugima, koji su zbog ustrajne vjernosti Kristu pogubljeni u doba Valerijanova i Dioklecijanova progona kršćana.

SALONITANSKI BISKUP SV. DUJAM

Najslavniji je i poslije od svih svetih salonitanskih mučenika najštovaniji bio i ostao mjesni biskup sv. Dujam, u nas najčešće pučki nazivan

Mensa martyrum i natpis s imenom biskupa Dujma i danom njegova rođenja za nebo

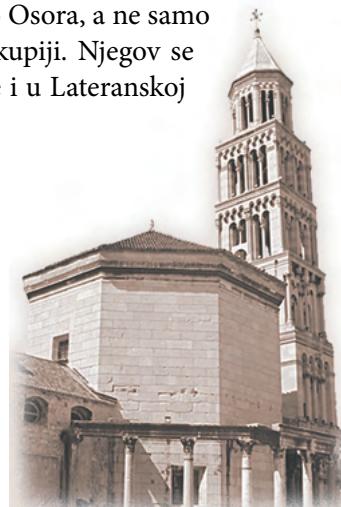
5

Duje (izvorno latinski Domnus i Domnio). Kasnija legenda ga je navodila kao rodom Antiohijca, jer ga je prikazala učenikom apostola Petra, iako je on najvjerojatnije rođen u Saloni na što upućuje činjenica da je njegov sinovac ili nečak Primus bio jedan od njegovih prvih nasljednika (Primus episcopus nepos Dominionis martyr). Dujam je svoj život neustrašivo položio za vjeru 10. travnja 304. godine, upravo na dan u koji se te godine slavio uskršnji ponедjeljak. O tomu nadnevku svjedoči natpis uklesan na ploči koju su nakon prestanka progona salonitanski kršćani postavili blizu njegova groba. Ta nadnevaka njegova mučeništva upisan je u najstarije martirologije sveopće Crkve. Nakon Dioklecijanova i Maksimijanova odreknuća (305.) taj najveći i najkrvaviji progon kršćana bio je u zapadnom dijelu Carstva brzo obustavljen a kršćanskoj vjeri je dogоворom novih careva Konstantin i Licinija na sastanku održanom 313. godine u Milanu priznata jednakopravnost s rimskom i svim drugim religijama. Nakon toga su Dujmovi štovatelji iznad njegova groba u predjelu poslije nazvanomu Manastirine podigli skromnu kapelu, a početkom 5. stoljeća veliku baziliku. Njegovo štovanje bilo je stoljećima vrlo živo diljem nekadašnje rimske Dalmacije od Kotora do Osora, a ne samo u Saloni i potom Splitu i Splitskoj nadbiskupiji. Njegov se spomendan oficijem i misom slavio poslije i u Lateranskoj bazilici u Rimu, papinoj katedrali.

OD SALONE DO SPLITA I RIMA

Nakon što je stara Salona u avarsко-slavenskoj navalni oko 614. godine opustošena, dio njezinih stanovnika konačno je našao smještaj u Dioklecijanovoj palači u Splitu. Ti salonitanski kršćani obnovili su uz odobrenje Svetе Stolice svoju nekadašnju nadbiskupiju, ali ne više sa sjedištem u napuštenoj Saloni nego u svome

novom boravištu – Splitu. Ona je sve do 12. stoljeća nerijetko nazivana Salonitanskom pa tako i u buli pape Inocenta II. iz g. 1138. sačuvanoj u izvorniku. Ivan Ravenjanin, prvi nadbiskup obnovljene solinske nadbiskupije u novom sjedištu, pretvorio je Dioklecijanov mauzolej u katedralnu crkvu, koju je posvetio Marijinu Uznesenju. To se po svoj prilici dogodilo između 642. i 650. godine. Ostaci tijela svetoga Dujma preneseni iz groba u opljačkanoj i spaljenoj bazilici na Manastirinama u splitsku katedralu u kojoj se i danas nalazi, pa se ona po Dujmovim relikvijama najčešće naziva katedralom svetoga Dujma. Opat Martin, izaslanik pape Ivana IV. podrijetlom Dalmatinca ponio je g. 1642. u Rim male dijelove ostataka njegovih i ostalih salonitanskih mučenika, koji se štuju u posebnoj kapeli podignutoj tada uz lateransku krstionicu, u čijoj su apsidi na mozaiku prikazani njihovi likovi.

MAKARSKA BISKUPIJA

Biskupija sa sjedištem u rimskom gradiću Mucurum osnova je na salonitanskom crkvenom pokrajinskom saboru održanom 533. godine. Tada je izabran i njezin prvi biskup imenom Stjepan, ali joj nakon toga u povijesnim vrelima nema spomena sve do trećega desetljeća 14. stoljeća. Vjerojatno je zbog posljedica žestokih ratova vođenih sredinom 6. stoljeća i potom vala velike seobe naroda prestala postojati. Makarska je biskupija ponovno osnovana početkom 14. stoljeća najvjerojatnije nastojanjem tada moćnih knezova Bribiraca na čelu s banom Pavlom. Prvi po imenu poznati njezin biskup Valentin nije poslije sloma Bribiraca uspio učvrstiti svoje sjedište u Makarskoj pa je stolovao u nedalekom Omišu, dok se 1347. godine nije odrekao biskupske službe. Od tada Makarska biskupija nije imala rezidencijalnoga biskupa sve do 1615. godine, kad je za biskupa dobila domaćeg sina fra Bartula Kačića. Ni on pod tadašnjom osmanskom vlašću nije uspio razviti biskupijske ustanove, ali je redovito djelovao na njezinu području i šire boraveći u svom rodnom mjestu Bristu i u Zaostrogu. Redovite biskupijske ustanove nisu uspjeli razviti ni dvojica njegovih nasljednika fra Petar Kačić i fra Marijan Lišnjić. To je ostva-

reno tek pod mletačkom vlašću početkom i tijekom 18. stoljeća brigom biskupa Nikole Bijankovića i dvojice njegovih nasljednika. Provedbom bule pape Leona XII. Locum Beati Petri iz g. 1828., iznuđene od carskoga dvora u Beču, ta je biskupija g. 1830. na neobičan način pridruženjem Splitskoj izgubila svoju samostalnost. Od tada su im bili isti biskup, isti Biskupski ordinarijat, isto svećenstvo, a granice Makarske biskupije su ostale nepromijenjene, u Makarskoj konkatedrala, konkatedralni kaptol i posebni generalni vikar, čiji je prepošt u pravilu trebao biti pomoćni biskup, a često i bio. Taj oblik ustroja dokinut je uspostavom Splitsko-makarske nadbiskupije 1969. godine.

TROGIRSKA BISKUPIJA

Trogirski biskup prvi put se spominje početkom 8. stoljeća, ali od tada do sredine 11. stoljeća, kad je za trogirskog biskupa izabran osorski benediktinac sv. Ivan, nema spomena ni toj biskupiji ni njezinim biskupima. Trogir je od tada imao vlastite biskupe sve do godine 1821., kad se Anton Pineli, posljednji u nizu, odrekao. Potom je 1830. provedbom bule Locum Beati Petri iz g. 1818. godine ta biskupija ukinuta. Trogir sa svojom širom okolicom, Kaštelima i otočkim župama pripao je Splitskoj biskupiji, a dio njezina zapadnog primorja i zagonoske župe Šibenskoj. U bivšoj trogirskoj katedrali od tada je mjesto katedralnoga zborni kaptol, čiji su prepošti na traženje Trogiranu odlukom Svetе Stolice uz pristanak carskoga dvora imali od 1880. godine naslov počasnoga mitronosnog opata sve do 1967. godine, kad su odlukom pape Pavla VI. takvi počasni naslovi ukinuti.

NOVO CRKVENO ZNAČENJE SOLINA I NJEGOVE ŽUPE GOSPE OD OTOKA

Solin od vremena turskih provala i zaposjednuća do mletačkog osvajanja 1648. godine nije postojao kao naselje i župa, jer je bio poprište borbi turskih četa s uskočkima a povremeno i s mletačkima. Od tada je

polako napućivan, ali sjedište župe bilo je sve do 1811. u susjednom Vrađicu. Nakon podizanja tvornica cementa na njegovu tlu broj je solinskih stanovnika sve više rastao tako da su diobom župe Gospe od Otoka s vremenom osnovane još dvije. Odavno je bio na glasu po otkrićima općenito rimskih spomenika a napose starokršćanskih bazilika i groblja a potom i temelja starohrvatskih crkava iz vremena hrvatskih kraljeva.

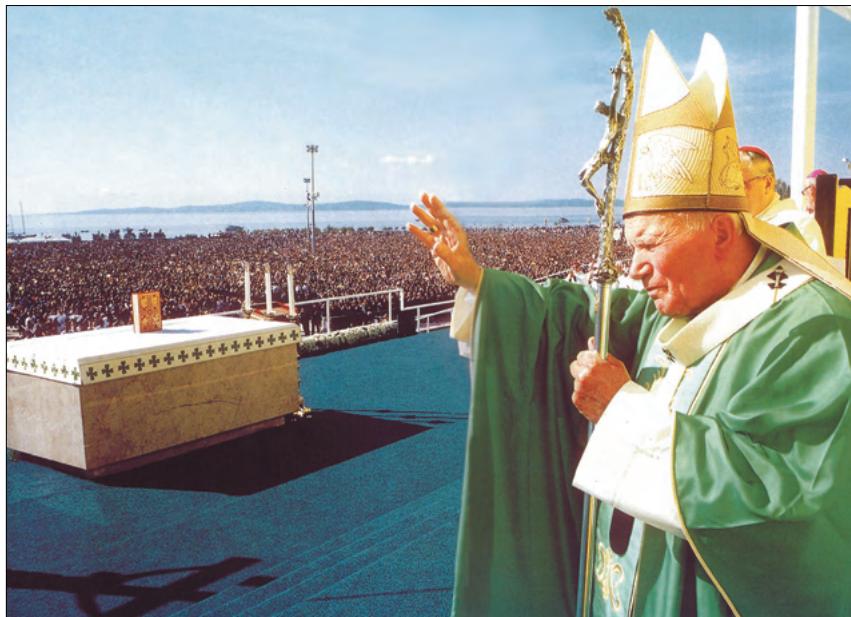
Jedno od najvećih crkvenih slavlja u svojoj dugoj povijesti doživio je dana 12. rujna 1976. godine. Bio je to veliki hrvatski i kršćanski jubilej: 1300 godina kršćanstva u Hrvata i 1000. obljetnica podizanja Gospine crkve i smrti kraljice Jelene. Glavnom slavlju prethodila su tijekom proljetnih i ljetnih mjeseci iz nedjelje u nedjelju hodočašća vjernika iz svih biskupija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini pod vodstvom njihovih biskupa i svećenika. Napokon je 12. rujna na prostoru oko crkve Gospe od Otoka održano središnje slavljje s procesijom, u kojoj je nošen lik Gospe velikoga hrvatskoga krsnog zavjeta, sa svečanom svetom misom i završnom posvetnom molitvom. Predvodio ga je kardinal Franjo Šeper kao izaslanik bl. pape Pavla VI. uz sudjelovanje hrvatskih biskupa i izaslanika biskupskih konferencijskih organizacija iz europskih država, nekoliko stotina svećenika iz svih hrvatskih krajeva i, prema ondašnjoj procjeni, stotinjak tisuća drugih hodočasnika. Crkvu u Italiji predstavljao je kardinal Albino Luciani, kasniji papa bl. Ivan Pavao I.

POHOD PAPE IVANA PAVLA II. SPLITU I SOLINU 1998. GOD.

U sklopu svoga drugoga pohoda Hrvatskoj, sveti papa Ivan Pavao II., 4. listopada 1998. god. na splitskom Žnjanu predsjedao je veličanstvenim euharistijskim slavljem u povodu proslave 1700. obljetnice grada Splita. Papu je dočekalo oko pola milijuna vjernika među kojima je bilo i oko 50.000 vjernika iz susjedne Bosne i Hercegovine te brojni Hrvati iz dijaspore.

Papa je u propovijedi istaknuo da su »Split i Solin dva mesta posebno važna u razvoju kršćanstva u ovdašnjim krajevima, najprije u rimskom, a potom u hrvatskom razdoblju te dozivlju u pamet dugu i divnu povijest

vjere od apostolskih vremena do naših dana«. Potičući nazočne vjernike na hrabro življenje vjere, Papa je zaključio: »Nema djelotvornoga svjedočanstva bez duboko življene vjere, bez života ukorijenjena u Evanđelju i prožeta ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, po primjeru Isusa Krista.«

Istoga dana navečer, pred crkvom Gospe od Otoka u Solinu, održan je susret Svetoga Oca s desecima tisuća mlađih vjernika, s vjeroučiteljima i predstavnicima crkvenih udrug i pokreta. U svome obraćanju Papa je, između ostaloga, kazao nazočnim: »Ovdje je vrelo vašega identiteta. Ovdje su vaši duboki kršćanski korijeni. Ovo je mjesto koje svjedoči o vjernosti katolika ovih krajeva Kristu i Crkvi.«

Ove se godine spominjemo 25. obljetnice njegova pohoda.

POPIS SPLITSKIH BISKUPA I NADBISKUPA

POPIS SALONITANSKIH BISKUPA

1. sv. Venancije (oko 250. – 257.)
2. sv. Domnus (Dujam) (284. – 304.)
3. Primus (oko 304. – 325.)
4. Maksim I. (oko 326. – 346.)
5. Leoncij (oko 365. – 381.)
6. Gajan (oko 381. – 391.)
7. Simferij (oko 391. – 405.)
8. Hezihij (oko 405. – 426.)
9. Pashazij (oko 426. – 443.)
10. Cezarij (oko 443. – 460.)
11. Justin (oko 460. – 473.)
12. Glicerij (oko 474. – 480.)
13. Honorij I. (oko 481. – 505.)
14. Januarij (oko 505. – 510.)
15. Stjepan (oko 510. – 527.)
16. Honorij II. (oko 528. – 547.)
17. Frortinjan (oko 547. – 554.)
18. Petar (oko 554. – 562.)
19. Probin (oko 562. – 566.)
20. Natalij (oko 582. – 592.)
21. Maksim II. (oko 596. – 610.)
22. Teodor (oko 610. – 614.)

11

POPIS SPLITSKIH BISKUPA I NADBISKUPA

SPLITSKI NADBISKUPI

23. Ivan I. Ravenjanin (u 7. stoljeću)
24. Ivan II. (oko 787.)
25. Petar II. (840. – 860.)
26. Justin (860. – 876.)
27. Marin (881. – 886.)
28. Teodozije dotada Ninski (887. – 890.)
29. Petar III. (oko 893. – 912.)
30. Ivan III. (oko 914. – 925.)

SPLITSKI NADBISKUPI I METROPOLITI

31. Ivan IV. (925. – 928.)
32. Martin II. (oko 970. – 1000.)
33. Pavao (oko 1015. – 1030.)
34. Dabral (oko 1030. – 1050.)
35. Ivan V. (oko 1050. – 1059.)
36. Lovro Dalmatinac (1059. – 1099.)
37. Krescencije Rimljanin (oko 1100. – 1112.)
38. Manasses (1112. - 114)
39. Gaudij Splićanin (1136. – 1158.)
40. Absalom (1159. – 1161.)
41. Petar VI. (1161. – 1166.)
42. Gerard (1167. – 1175.)
43. sv. Rajnerij Arnir, mučenik (1175. – 1180.)
44. Petar VII. Citilen (1185. – 1187.)
45. Petar VIII. (1188. – 1196.)
46. Bernard I. iz Perugie (1200. – 1217.)
47. Guncel (1220. – 1242.)
48. Hugrin (1245. – 1248.)
49. Rogerij iz Apulije (1249. – 1266.)
50. Ivan VI. de Buzad (1266. – 1294.)
51. Jakov (1294. – 1297.)
52. Petar IX. (1297. – 1324.)
53. Balijan (1324. – 1328.)
54. Dominik Lukaris, Splićanin (1328. – 1348.)
55. Ivan VI. (1348.)
56. Hugolin de Malabranca (1349. – 1388.)
57. Andrija Benzis iz Gualda (1388. – 1402.)
58. Peregrin iz Aragonije (1403. – 1409.)
59. Dujam II. de Judicibus, Splićanin (1410. – 1420.)
60. Petar X. Dišković iz Paga (1420. – 1426.)
61. Franjo Malipiero (1427. – 1428.)
62. Bartol I. Zabarella, kardinal (1428. – 1439.)
63. Jakobin Badoer (1439. – 1451.)
64. Lovre II. Zanne (1452. – 1473.)
65. Ivan VII. Zanetin (1474. – 1476.)
66. Petar XI. kardinal Foscari (1476. – 1479.)
67. Bartol II. Averoldi (1479. – 1503.)

68. Bernard II. Zanne (1503. – 1514.)
69. Andrija II. Corner (1527. – 1536.)
70. Marko Cornelio (1536.)
71. Alojzije Michieli (1566. – 1575.)
72. Ivan Dominik Marcot Foconio
(koadjutor 1575., nadbiskup 1582. – 1602.)
73. Markantun de Dominis (1602. – 1616.)
74. Sforza Ponzoni (1616. – 1640.)
75. Leonard Bondumier (1641. – 1668.)
76. Bonifacije Albani (1668. – 1678.)
77. Stjepan I. Cosmi (1678. – 1707.)
78. Stjepan II. Cupilli (1708. – 1719.)
79. Ivan Krstitelj Laghi (1720. – 1730.)
80. Antun Kadčić (1730. – 1746.)
81. Pacific Bizza (1746. – 1756.)
82. Nikola Dinarić (1756. – 1765.)
83. Ivan Luka de Garagnin (1765. – 1783.)
84. Lelije Cippiko (1784. – 1807.)

SPLITSKO-MAKARSKI BISKUPI

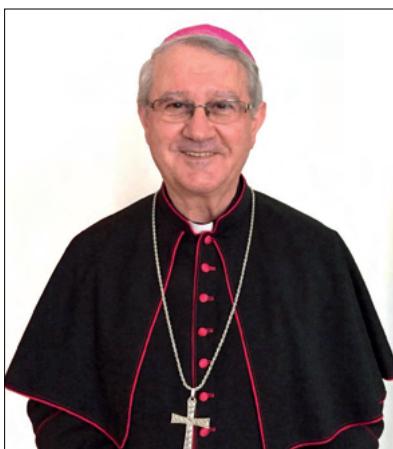
85. Pavao Klement Miošić (1830. – 1837.)
86. Josip Godeassi (1840. – 1843.)
87. Alojzije Marija Pini (1844. – 1865.)
88. Marko Kalodera (1866. – 1888.)
89. Filip Frano Nakić (1889. – 1910.)
90. Antun Đivoje (1911. – 1917.)
91. Juraj Carić (1918. – 1921.)
92. Kvirin Klement Bonefačić (1923. – 1954.)
93. Frane Franić (apostolski upravitelj 1954.-1960,
biskup 1960. – 1969.)

SPLITSKO-MAKARSKI NADBISKUPI

94. Frane Franić, nadbiskup (1969. – 1988.)
95. Ante Jurić (1988. – 2000.)
96. Marin Barišić (2000. – 2022.)
97. Dražen Kutleša (2022. – 2023.)
98. Želimir Puljić, apostolski upravitelj (2023.)
99. Zdenko Križić (2023.)

ŽIVOTOPIS MONS. ZDENKA KRIŽIĆA

14

Bogoslovska smotra. Osim hrvatskoga, dobro govori talijanski, a dostatno poznaje i španjolski jezik.

Prve redovničke zavjete u Redu Bosonogih karmelićana Braće Blažene Djevice Marije od Gore Karmela dao je 27. srpnja 1970. u Somboru uzevši ime Zdenko od Bezgrješnog Srca Marijina, a doživotne zavjete 16. srpnja 1976. u Zagrebu. Zaređen je za svećenika 26. lipnja 1977. u Zagrebu.

Nakon završenog teološkog studija nastavlja studij duhovnosti na Papinskom Institutu duhovnosti Teresianum u Rimu gdje, 1978. postiže magisterij o temi: »Biblijski likovi u djelima svete Terezije Avilske«.

Do sada je obnašao sljedeće službe:

- 1978. – 1984.: prefekt dječeg sjemeništa otaca karmelićana u Zagrebu;
- 1984. – 1990.: prvi savjetnik Komisarijata karmelićana i prior samostana u Remetama, vanjski profesor na Institutu za kršćansku duhovnost u Zagrebu;
- 1990. – 1996.: provincijal Hrvatske karmelske provincije;
- 1996. – 1997.: prior samostana u Remetama
- 1997. – 2002.: prior samostana u Krku i magistar novaka;
- 1999. – 2002.: vikar provincije

Mons. Zdenko Križić, krsnim i civilnim imenom Ivan, rođen je 2. veljače 1953. u Johovcu, župa Foča, kod Doboja u Bosni i Hercegovini.

Nakon završene srednje škole koju je pohađao kod otaca konventualaca u Zagrebu, nastavlja studij filozofije kod otaca karmelićana u Firenci, a potom studij teologije na Papinskom teološkom fakultetu Teresianum u Rimu.

Objavio je nekoliko članaka iz duhovnosti u revijama Posvećeni život i

- 2002. – 2003.: ponovno provincijal Hrvatske karmelske provincije;
- 2003. – 2009.: generalni vikar karmelskoga Reda;
- 2009. – 2011.: prior samostana u Krku i provincijalni savjetnik;
- 2011. – 2016.: rektor karmeličanskog međunarodnog zavoda Teresianum u Rimu.

Biskupom Gospočko-senjske biskupije imenovan je 4. travnja 2016., a za-ređen 25. svibnja iste godine.

U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji obnaša različite službe. Član je Stalnog vijeća HBK, predsjednik je Biskupske komisije HBK za liturgiju, član Mješovite komisije HBK – Hrvatske redovničke konferencije, član Biskupske komisije za Hrvatski Caritas i predsjednik Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života.

Papa Franjo imenovao ga je splitsko-makarskim nadbiskupom 8. rujna 2023. godine.

15

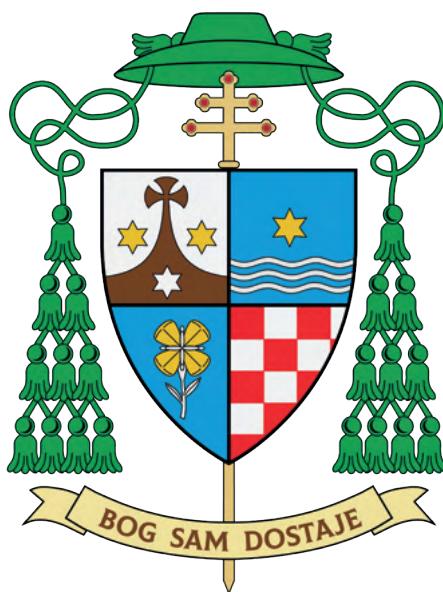

MONS. ZDENKO KRIŽIĆ

*Mons. Zdenko Križić kao gospočko-senjski biskup u TV emisiji
Splitsko-makarske nadbiskupije »Vidljivi tragovi«
u razgovoru na temu »Crkva živi siromaštvo ako zna davati!«, 29. rujna 2019.*

NADBISKUPSKI GRB MONS. ZDENKA KRIŽIĆA

Prilikom imenovanja splitsko-makarskim nadbiskupom, mons. Zdenko Križić neznatno je izmijenio i upotpunio svoj biskupski grb.

Izvorni grb bio je okomito podijeljen u dvije polovice. Lijeva polovica karmelskim grbom i crveno-bijelim kockicama hrvatskog grba naznačuje biskupovu redovničku i nacionalnu pripadnost. U karmelskom grbu stilizirani križ označava uspon na goru koja je Krist, a tri zvijezde predstavljaju tri bogoslovne kreposti: vjeru, ufanje i ljubav.

Drugi dio grba naznačuje identitet Gospičko-senjske biskupije. Na gornjem dijelu desne polovice nalazi se zvijezda iznad morskih valova i naznačuje primorski, senjski dio biskupije. Valovi i zvijezda iznad njih podsjećaju da su se pomorci ploveći morima orijentirali prema zvijezdama. Istovremeno zvijezda iznad valova simbolizira i Blaženu Djericu Mariju koja kao »Stella Maris« – »Zvijezda Mora« kršćanima predstavlja orijentir na životnom putovanju.

Na donjem lijevom dijelu nalazi se rijetka i zaštićena endemska biljka »Velebitska degenija« koja raste na području biskupije i naznačuje kontinentalni, gospički dio biskupije. Ova nježna i skromna biljka prekrasnih žutih latica nalazila se i na kovanici hrvatskog novca od 50 lipa.

Plava boja pozadine upućuje na jedinstvo kontinentalnog i primorskog dijela biskupije. Plava boja je istovremeno i boja neba i marijanska boja.

Ispod grba se nalazi biskupovo geslo uzeto iz spisa crkvene naučiteljice sv. Terezije Avilske »Bog sam dostaje« – »Solo Dios basta«.

SVEĆANO

EUHARISTIJSKO SAVLJE

prigodom preuzimanja službe splitsko-makarskoga
nadbiskupa mons. Zdenka Križića

18

Kad je sve pripravljeno, uputi se povorka iz sakristije k oltaru na uobičajen način. Iza đakona koji nosi evanđelistar slijede prezbiteri koncelebranti, (nad)biskup te na kraju povorke nadbiskup mons. Zdenko Križić i apostolski upravitelj mons. Želimir Puljić s asistencijom. Kad stignu k oltaru i iskažu mu dužnu počast, svi idu na za njih pripravljena mjesta. Za to se vrijeme pjeva.

UVODNI OBREDI

ULAZNE PJESME

I. Jubilejski himan

I - su - se   Kri - ste,   sla - va ti,   sla - va!
U - vijek se   ra - đaš: ju - čer i   da - nas.
Sla - va ti,   sla - va,   sko - ro češ   do - či,
spas si i   na - da   je - di - na za   nas!

II. Stopama vjere

1. Sto - pa - ma vje - re sve - tih mu - če - ni - ka,
2. Svje - tilj - ku vje - re sa - ču - va - nu ži - vom

1. lju - bav nas tvo - ja vo - di do spa - se - nja.
2. ko bi - ser sr - ca pro-nije - li su svije - tom.

1. Gle - da - juć pri - mjer tvo - jih u - če - ni - ka,
2. Da i nas vo - di, pu - to - ve nam svije - tli,

1. mo - li - mo s na - dom mi - lost ot - ku - plje - nja.
2. mo - li - mo i mi u za - vje - tu sve - tom.

Ko - ra - ke nam u - pra - vi pu - to - vi - ma mi - ra,

bla - go - slov nam po - daj, du - ha lju - ba - vi.

Finale

Ko - ra - ke nam u - pra - vi pu - to - vi - ma mi - ra,

bla - go - slov nam po - daj, du - ha lju - ba - vi.

Kad završi pjevanje, predvoditelj i vjernici stojeći se znamenuju znakom križa:

P. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

N. Amen.

P. Mir vama!

N. I s duhom tvojim!

UVODNI NAGOVAR

Zatim slijedi uvodni nagovor.

Po završetku nagovora uvodi se u čitanje Papine bule:

Č. Sveti otac Franjo imenovao je za pastira
Crkve splitsko-makarske
nadbiskupa Zdenka Križića.
Znak te službe je i pastirski štap
kojega će novi nadbiskup Zdenko primiti
od dosadašnjega apostolskog upravitelja Želimira,
nakon što Apostolski nuncij
procita Papinu bulu imenovanja.

20

*Potom apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj čita Papinu bulu,
a svi ju slušaju sjedeći.*

Detalj s vrata svetohraništa u splitskoj pravoslavnoj katedrali

RAMSUS EPISCOPUS SECUNDUS

Venetabilis Fratris **Sibonii Rizieci**, O.C.D., factarius Episcopo Cospiensio-Semieni, Archiepiscopo Metropolitano Spalatensis. **Dacarescensi** nominato, salutem et Benedictionem. **Datiatum** latum, quod dum in sububio Salona quietum laudissimae Spalati urbis, quae multa iam per saecula sinceritate christiana fusi et devotione affectu conspicua praestiterit, ubi emitet profecto per antiqua Ecclesia Cathedrales Spalatensis nobili eius paterno Dominone suffulta, cuius deus et populus egregia semper protate ac nro ergo Apostolicam Sedem studio summo pace eminuit. **Poeta** rurum octate saepe postulat pastoralis utilitas, ut Episcopos sebe mutet; quod placuisse facimus cum qui specimen attento virtutis in pastorali ministerio, Nobis promoven- ex videntur vel particularibus Ecclesiis Pastoralis debatis est consulendum. Nunc ergo metropolitanae Se- si Spalatensis-Dacaresceni prospicimus, quae, post translationem eius postremi Sacrorum Antistititis, Re- membrabilis Fratris Cardi **Bukleša** ad Ecclesiam Zagrebensem, suo coram pastore. Quapropter statuimus tubi. Venetabilis Frater, eandem archidiocesem committere, qui spirituali vita, agentium curam parvicia ac doctrina, ne non caritate et actuoso pastorali opere praecectus. Quocirca, ausito Diaconatu pro Epis- copis consilio, **Distroe** Apostolicae potestatis et auctoritatis plenitudine, his Literis libenter, soluta vinculo Secocesis Cospiensis-Monensis, Archiepiscopum **Metropolitam Spalatensem**. **Dacarescensem** nominamus et constituumus, sedis Satis iuribus congruisque impositis obligacionibus. Ceteras facies hu- ius tuae nominationis decum et populum archidiocesis muniti conceditae, ut sciens quis in via salu- tis aeternae sit illus sequans. **Deinde** mutatus, Venetabilis Frater, idem **Pastor** manus istamque tibi ma- ment laboris opus aliam partem Christi Samitiae exercentes, ut se ea eamdem obhibeas curram. **Perge** ideo inbuscium esse, infessus eum in prosperitate tum in adversis, Christo confidens, qui ante oculos et vere corda est ti- bi semper habendus. Beata **Maria** Regine de Insula, sancto Domine et marteribus Saloniensis intercede- cantibus. **Datum** Roma, Laterani, die octavo mensis Septembri, festo in **Nativitate B.M.V.**, anno Do- mini Eminentissimo viasimo tertio, Pontificatus Poetae unescimo.

P. M. I.

Brenneri Esclavis 1600, 6. 5. A. A. P.

FRANCISCUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Venerabili Fratri **SIDONIO KRIŽIĆ**, O.C.D., hactenus Episcopo Gospiciensi-Seniensi, Archiepiscopo Metropolitae Spalatensi-Macarsensi nominato, salutem et Benedictionem.

Palatum laetum, quod olim in suburbio Salonae imperator romanus sibi a fundamentis aedificavit paucō tempore quodque tamen usus est, mutatum est in cor quietum lautissimae Spalati urbis, quae multa iam per saecula sinceritate christianaē fidei et devotionis affectu conspicua praestitit, ubi enitet profecto perantiqua Ecclesia Cathedralis Spalatensis nobili eius patrono Domnione suffulta, cuius clerūs et populus egregia semper pietate ac miro erga Apostolicam Sedem studio summopere eminuit. Nostra verum aetate saepe postulat pastoralis utilitas, ut Episcopos sede mutemus; quod plerumque facimus cum qui, specimine attento virtutis in pastorali ministerio, Nobis promovendi vindentur vel particularibus Ecclesiis Pastoribus orbatis est consulendum. Nunc ergo metropolitanae Sedi Spalatensi-Macarsensi prospicimus, quae, post translationem eius postremi Sacrorum Antistitis, Venerabilis Fratris Caroli Kutleša ad Ecclesiam Zagrebiensem, suo caret pastore. Quapropter statuimus tibi, Venerabilis Frater, eandem archidioecesim committere, qui spiritali vita, agendarum rerum peritia ac doctrina, necnon caritate et actuoso pastorali opere praecellis. Quocirca, auditō Dicasterii pro Episcopis consilio, Nostrae Apostolicae potestatis et auctoritatis plenitudine, his Litteris libenter te, soluto vinculo dioecesis Gospiciensis-Seniensis, Archiepiscopum Metropolitam **SPALATENSEM-MACARSCENSEM** nominamus et constituimus, debitiss datis iuribus congruisque impositis obligationibus. Certiores facies huius tuae nominationis clerum et populum archidioecesis nunc tibi concreditae, ut sciant quis in via salutis aeternae sit illis sequendus. Sede mutatus, Venerabilis Frater, idem Pastor manes iidemque tibi manent labores apud aliam partem Christi Familiae exercendos, ut de ea eandem adhibeas curam. Perge ideo industrius esse, indefessus tum in prosperis tum in adversis, Christo confisus, qui ante oculos et vere cordi est tibi semper habendus, Beata Maria Virgine de Insula, sancto Domnione et martyribus Salonianis intercedentibus.

Datum Romae, Laterani, die octavo mensis Septembris, festo in Nativitate B.M.V., anno Domini bismillesimo vicesimo tertio, Pontificatus Nostri undecimo.

FRANCISCUS PP.

Brennus Eduinus Ferme, Prot. Ap.

FRANJO BISKUP, SLUGA SLUGU BOŽJIH

časnome bratu **ZDENKU KRIŽIĆU**, O.C.D., dosadašnjem Gospičko-senjskom biskupu, imenovanom Splitsko-makarskom nadbiskupu metropolitu, pozdrav i Blagoslov.

Raskošna palača, koju je nekoć u predgrađu Solina iz temelja sebi dao sagraditi rimski car, a njom se doduše malo vremena služio, preobrazila se u krotko srce časnoga Splita grada koji se već stoljećima odlikuje jasnoćom u istinitosti kršćanske vjere i bogoslovlja; blista doista u njemu starodrevna splitska katedralna crkva, potpomognuta njezinim slavnim zaštitnikom Dujmom čiji se kler i narod odvijeka odlikovao osobitom pobožnošću i velikim poštovanjem prema Apostolskoj Stolici. U naše, međutim, vrijeme, pastoralna korist često zahtijeva da biskupima mijenjamo sjedište; to ponajviše poduzimamo kada Nam se oni biskupi koji se ističu vrlinom pastoralnoga služenja, čine prikladnima za promaknuće, a osobito kada trebamo odlučiti o mjesnim Crkvama koje nemaju Pastirâ. Sada smo se dakle pobrinuli o metropolitanskom sjedištu Splitsko-makarskom koje je, nakon premještaja njegovoga posljednjega nadbiskupa, časnoga brata Dražena Kutleša u Zagrebačku nadbiskupiju, ostalo bez svojega pastira. Zbog toga smo, časni brate, odlučili povjeriti ovu nadbiskupiju tebi koji se ističeš molitvenim životom, vještinom u upravljanju poslovima i naukom, kao i u ljubavi te djelatnom pastoralnom radu. Stoga, čuvši savjet Dikasterija za Biskupe, Našom Apostolskom vlašću i autoritetom, ovim Pismom tebe, razriješivši te veze s Gospičko-senjskom biskupijom, rado imenujemo i postavljamo **SPLITSKO-MAKARSKIM** nadbiskupom metropolitom, sa svim udijeljenim pravima i danim odgovarajućim obvezama. O ovom tvome imenovanju upoznat ćeš kler i narod tebi sada povjerene nadbiskupije kako bi znali koga trebaju slijediti na putu vječnoga spasenja. Promijenivši sjedište, časni brate, ostaješ isti pastir i ostaju ti jednaki napor da ih izvršavaš kod drugog dijela Kristove obitelji te da o njima preuzeš istovjetnu brigu. Nastavi zato biti postojan, neumoran kako u zgodnim tako i u nezgodnim prilikama, uglavljen u Krista koji neka ti uvijek bude pred očima i u srcu, po zagovoru Blažene Djevice Marije Gospe od Otoka, svetoga Dujma i solinskih mučenika.

Dano u Rimu, kod sv. Ivana Lateranskog, osmoga dana mjeseca rujna, o blagdanu Rođenja Blažene Djevice Marije, godine Gospodnje dvije tisuće dvadeset i treće, jedanaeste Našega Pontifikata.

FRANJO, papa

Brennus Eduinus Ferme, Ap. protonotar

Kad završi čitanje narod usklikne pjevajući:

Bo-gu hva - la, Bo-gu hva-la, Bo-gu hva - la! _____

Apostolski upravitelj obrati se nadbiskupu Zdenku govoreći:

- A.** Nadbiskupe Zdenko,
po apostolskome nasljedstvu postavljen si
za pastira Crkve splitsko-makarske.

Neka te Gospodin prati svojim Duhom
da po primjeru svetoga Dujma i solinskih mučenika,
vjerno upravljaš povjerenim ti narodom
i izgrađuješ Crkvu kao prisutnost spasenja u svijetu.

24

Tada nadbiskupu preda štap, a zbor zapjeva geslo novoga nadbiskupa:

Bog sam do-sta-je, Bog sam do-sta-je,
Bog sam do-sta-je, Bog sam do - sta - je.

Po završetku pjevanja nadbiskup Zdenko odloži pastirski štap i mitru te započne pjesan Slava.

SLAVA

- P.** Slava Bogu na visini.

I na zem - lji mir lju - di-ma do - bre vo - lje.

Hva - li - mo te. Bla - go - sli - vlja - mo te. Kla - njamo
ti se. Sla - vi - mo te. Za - hva - lju - je - mo ti
ra - di ve - li - ke sla - ve tvo - je. Go - spo - di - ne Bo - že,
Kra - lju ne - be - ski, Bo - že O - če Sve - mo - gu - cí.
Go - spo - di - ne Si - ne Je - di - no - ro - đe - ni I - su - se
Kri - ste. Go - spo - di - ne Bo - že Ja - ganj - če Bo - žji,
Si - ne O - čev. Ko - ji o - du - zi - maš
grije - he svije - ta smi - luj nam se. Ko - ji o -
du - zi - maš grije - he svije - ta pri - mi na - šu mo - li - tvu.
Ko - ji sje - diš s de - sne O - cu, smi - luj

nam se. Jer ti si je-di-ni svet. Ti si je-di-ni Go -
spo-din. Ti si je-di-ni Sve-viš-nji I-su-se Kri - ste.
Sa Svetim Du-hom, u sla-vi Bo-ga O-ca. A - men!

26

ZBORNA MOLITVA

P. Pomolimo se.

Svi zajedno s nadbiskupom neko vrijeme mole u šutnji.

Zatim nadbiskup moli zbornu molitvu:

Bože, ti si nas po blaženim apostolima
priveo spoznanju svoga imena.

Zagovorom svetog Šimuna i Jude Tadeja
nek Crkva tvoja neprestano raste pristupom novih vjernika.

Po Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu tvome,
koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga
Bog, po sve vijeke vjekova.

N. Amen.

SLUŽBA RIJEČI

PRVO ČITANJE

Dj 1, 12-14

Čitanje Djela apostolskih

Pošto je Isus uzet na nebo, apostoli se vrtiše u Jeruzalem s brda zvanoga Maslinsko, koje je blizu Jeruzalema, udaljeno jedan slobodni hod.

I pošto uđu u grad, uspnu se u gornju sobu gdje su boravili: Petar i Ivan i Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj i Juda Jakovljev — svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, Majkom Isusovom, i braćom njegovom.

27

Č. Riječ Gospodnja.

N. Bogu hvala!

OTPJEVNI PSALAM

Ps 19, 2-5.

Po svoj zem - lji raz - lije - že se je - ka nji - ho - va.

Nebesa slavu Božju kazuju,
naviješta svod nebeski djelo ruku njegovih.
Dan danu to objavljuje,
a noć noći glas predaje. ♩

Nije to riječ, a ni govor nije,
nije ni glas što se može čuti,
al' po svoj zemlji razliježe se jeka,
rijeci njihove sve do nakraj svijeta. ♩

DRUGO ČITANJE

Ef 2, 19-22

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Efežanima

Braćo!

Više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji nazidani na temelju apostola i proroka, a zaglavni je kamen sam Krist Isus. U njemu je sva građevina povezana i raste u hram svet u Gospodinu. U njemu ste i vi ugrađeni u prebivalište Božje u Duhu.

Č. Riječ Gospodnja.

N. Bogu hvala!

28

ALELUJA

Svi: A - le - lu - ja, a - le - lu - ja, a - le - lu - ja.

Zbor: A - le - lu - ja, a - le - lu - ja.

Tebe Boga hvalimo,

Tebe Gospodina ispovijedamo.

Tebe, Gospodine, hvali slavni zbor apostola.

EVANĐELJE

Lk 6, 12-19

- D.** Gospodin s vama.
- N.** I s duhom tvojim.
- D.** Čitanje svetog Evanđelja po Luki.
- N.** Slava tebi, Gospodine!

U one dane izide Isus na goru da se pomoli. I provede noć moleći se Bogu.

Kad se razdanilo, dozva k sebi učenike te između njih izabra dvanaestoricu, koje prozva apostolima: Šimuna, koga prozva Petrom, i Andriju, brata njegova, i Jakova, i Ivana, i Filipa, i Bartolomeja, i Mateja, i Tomu, i Jakova Alfejeva, i Šimuna zvanoga Revnitelj, i Judu Jakovljeva, i Judu Iškariotskoga, koji posta izdajica.

Isus siđe s njima i zaustavi se na ravnu. I silno mnoštvo njegovih učenika i silno mnoštvo naroda iz cijele Judeje i Jeruzalema, iz primorja tirskog i sidonskog nagrnuše da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti. I koje su mučili nečisti dusi, ozdravljuju.

Sve je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne jer je snaga izlazila iz njega i sve ozdravljala.

- D.** Riječ Gospodnja.
- N.** Slava tebi, Kriste!

ISPOVIJEST VJERE

P. Vjerujem u jednoga Boga.

N. Oca svemogućega,
stvoritelja neba i zemlje,
svega vidljivoga i nevidljivoga.

I u jednoga Gospodina Isusa Krista,
jedinorođenoga Sina Božjega.
Rođenog od Oca prije svih vjekova.
Boga od Boga, svjetlo od svjetla,
pravoga Boga od pravoga Boga.
Rođena, ne stvorena, istobitna s Ocem,
po kome je sve stvoreno.

Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja
sišao s nebesa.

I utjelovio se po Duhu Svetom
od Marije Djevice: i postao čovjekom.
Raspet također za nas:
pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.
I uskrsnuo treći dan, po Svetom Pismu.
I uzašao na nebo: sjedi s desne Ocu.
I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve,
i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

I u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca;
koji izlazi od Oca i Sina.
Koji se s Ocem i Sinom
skupa časti i zajedno slavi;
koji je govorio po prorocima.

I u jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu.
Ispovijedam jedno krštenje za oproštenje grijeha.
I iščekujem uskrsnuće mrtvih.
I život budućega vijeka.
Amen.

MOLITVA VJERNIKA

P. Slaveći svete apostole Šimuna i Judu, Duhom Svetim sabrani u jedno uzdignimo svoje prošnje nebeskom Ocu pjevajući:

Go - spo - di - ne, u - čvr - sti nam vje - ru!

1. Crkvu svoju, sazdanu kao obitelj svih naroda koju vodi Rimski Prvosvećenik, obnovi u jedinstvu i vjernosti Kristovom poslanju, molimo te.
  2. Za našu Splitsko-makarsku nadbiskupiju i nadbiskupa Zdenka, za sve svećenike, redovnike i redovnice, da u Kristovoj ljubavi ujedinjeni i složni, budu svjedoci prave vjere, molimo te.
  3. Sve dionike građanskih vlasti nadahnjuj na zauzimanje za pravedni napredak i poštovanje dostojanstva svake osobe, od začeća do prirodne smrti, molimo te.
  4. Našu domovinu Hrvatsku blagoslovi mnoštvom svetih muževa i žena koji življjenjem evanđelja preobražavaju lice cje-lokupnog društva, molimo te.
  5. Svakoga od nas, koji slavimo euharistijsku žrtvu tvojeg Sina, preobradi na njegovu sliku i ohrabri za svakodnevno iskazivanje ljubavi onima koji su u potrebi, molimo te.
  6. Pokojnu braću i sestre, koji su nam nakon ovozemnoga života ostavili mnoga duhovna i materijalna dobra, primi u društvo svojih svetih, molimo te.
- P. Svemogući Bože, tvoj je Sin odabrao za svoje apostole Šimuna i Judu, i povjerio im naviještanje Radosne vijesti. Po njihovu zagovoru udijeli nam obilje darova Duha Svetoga da i mi izvršimo poslanje koje smo primili. Po Kristu Gospodinu našem.
- N. Amen.

EUHARISTIJSKA SLUŽBA

DAROVNA PJEŠMA: Bog sam dostaje

1. Ništa neka te plaši, ništa neka te ne smete!
Sve prolazi, sve nestaje, Bog jedini ostaje.

Bog jedini ostaje!

2. Bogu, koji se ne mijenja svjetlo vjere srce vodi;
u ljubavi za čim čezne to strpljivost doseže.

Bog jedini ostaje!

3. Ništa neka te plaši, ništa neka te ne smete!
Onome tko Boga ima ništa ne nedostaje.

Bog sam dostaje!

32

- P. Molite, braćo i sestre, da moja i vaša žrtva
bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu.

Narod ustane i odgovori:

- N. Primio Gospodin žrtvu iz tvojih ruku na hvalu i slavu
svojega imena, i na korist nama i čitavoj svojoj svetoj Crkvi.

DAROVNA MOLITVA

- P. Gospodine, častimo vječnu slavu
apostola Šimuna i Jude moleći:
primi nam molitve i darove
da dostoјno slavimo sveta otajstva.
Po Kristu Gospodinu našemu.

N. Amen.

PREDLOVLJE

- P. Gospodin s vama.
N. I s duhom tvojim.
P. Gore srca.
N. Imamo kod Gospodina.
P. Hvalu dajmo Gospodinu Bogu našemu.
N. Dostojno je i pravedno.

P. Uistinu je dostojno i pravedno,
pravo i spasonosno,
da vazda i svagdje zahvaljujemo tebi,
Gospodine, sveti Oče, svemogući vječni Bože.

Ti, pastiru vječni, ne napuštaš svoga stada
već ga po svetim apostolima trajno štitiš i čuvaš;
ti i danas upravljaš Crkvom po onim pastirima
koji je predvode u ime tvoga Sina.

I stoga s anđelima i arkandželima,
s prijestoljima i gospodstvima
i sa svom nebeskom vojskom
pjesmu tvoje slave pjevamo bez prestanka:

SVET

Svet,   svet,   svet Go - spo - din Bog Sa - ba - ot.

Pu - na su ne - be - sa i zem - lja two - je sla - ve.

Ho - sa - na, ho - sa - na, ho - sa - na u vi -

1. , 2. ,
si - ni. Ho - si - ni. Bla - go - slov - ljen
ko - ji do - la - zi u i - me, i - me
Go - spod - nje. Ho - sa - na, ho - sa - na, ho -
sa - na u vi - si - ni. Ho - si - ni.

TREĆA EUHARISTIJSKA MOLITVA

Glavni slavitelj raširenih ruku govori:

Uistinu svet si, Gospodine,
i pravo je da te sve stvorene tvoje slavi,
jer po svome Sinu, Gospodinu našem Isusu Kristu,
djelotvornom snagom Duha Svetoga
svemu daješ život, sve posvećuješ
i neprestano okupljaš svoj narod
da od istoka sunčanog do zapada
prinosi čistu žrtvu imenu tvome.

Sklopi ruke, i držeći ih ispružene nad darovima govori:

SK Stoga te smjerno molimo, Gospodine,
udostoj se tim istim Duhom posvetiti ove darove,
koje ti donosimo za žrtveni prinos,
da postanu Tijelo i **Krv**
tvoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista,

Sklopi ruke

koji nam je povjerio slaviti ova otajstva.

Glavni slavitelj uzme kruh i, držeći ga malo iznad oltara, nastavi:

One noći kad je bio predan,
on uze kruh,
tebi zahvali, tebe blagoslovi,
razlomi kruh i dade ga učenicima svojim govoreći:
**UZMITE I JEDITE OD OVOGA SVI:
OVO JE MOJE TIJELO
KOJE ĆE SE ZA VAS PREDATI.**

*Pokaže posvećenu hostiju narodu, spusti je na pliticu i, pokleknuvši, pokloni se.
Zatim nastavi:*

35

SK Isto tako, pošto večeraše,
uze kalež,
tebi zahvali, tebe blagoslovi
i dade učenicima svojim govoreći:

**UZMITE I PIJTE IZ NJEGA SVI:
OVO JE KALEŽ MOJE KRVI
NOVOGA I VJEĆNOGA SAVEZA
KOJA ĆE SE PROLITI ZA VAS
I ZA SVE LJUDE
NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.
OVO ČINITE MENI NA SPOMEN.**

*Pokaže kalež narodu, stavi na tjelesnik i, pokleknuvši, pokloni se.
Zatim kaže:*

P. Tajna vjere.

A narod nastavi poklikom:

N. Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo,
tvoje uskrsnuće slavimo,
tvoj slavni dolazak iščekujemo.

Zatim glavni slavitelj i svi koncelebranti raširenih ruku govore:

SK Zato, Gospodine, slavimo spomen
spasonosne muke Sina tvoga,
veličanstvenog uskrsnuća
i uzašašća u nebesku slavu,
te iščekujući njegov drugi dolazak
zahvalno ti prinosimo
ovu žrtvu živu i svetu.

Pogledaj, Gospodine, prinos Crkve svoje,
onu istu žrtvu po kojoj si nam darovao pomirenje:
okrijepi nas Tijelom i Krvlju Sina svoga,
ispuni njegovim Svetim Duhom
te u Kristu budemo
jedno tijelo i jedan duh.

1K Učinio nas Duh Sveti vječnim darom za tebe
da zadobijemo baštinu s tvojim odabranicima:
s blaženom Djericom Bogorodicom Marijom,
s blaženim Josipom, njezinim zaručnikom,
s blaženim apostolima tvojim i slavnim mučenicima,
sa svetim Dujmom i sa svima svetima.
Uzdamo se da će nam njihov zagovor
kod tebe uvijek pomagati.

2K Molimo te, Gospodine,
da ova žrtva našega pomirenja
bude za mir i na spasenje svega svijeta.
Crkvu svoju na putu zemaljskom
utvrđuj u vjeri i ljubavi
zajedno sa slugom svojim
papom našim Franjom
i s biskupom našim Zdenkom,

sa zborom biskupa,
sveukupnim svećenstvom,
i narodom što si ga sebi stekao.

Usliši molbe ove svoje zajednice
koja, tvojom milošću, ovdje pred tobom stoji.
Sve sinove i kćeri svoje širom svijeta
ti, blagi Oče, milostivo k sebi privedi.

Našu pokojnu braću i sestre
i sve koji u twojоj ljubavi
prijeđoše s ovoga svijeta
dobrostivo primi u svoje kraljevstvo,
gdje se i mi nadamo zajedno s njima
vječno uživati u twojоj slavi,

Sklopi ruke

po Kristu, našem Gospodinu,
po kojemu sva dobra svijetu daješ.

Glavni slavitelj i jedan koncelebrant uzmu pliticu s hostijom i kalež, podignu ih, a svi koncelebranti pjevaju:

Po Kristu, i s Kristom, i u Kristu, te-bi Bo-gu O-cu
Svemo-gu-će-mu, u jedinstvu Du-ha Svetoga svaka čast
i sla-va, u sve vijeke vje - ko - va. A - men.

OBRED PRIČESTI

- P. Spasonosnim zapovijedima potaknuti
i božanskim naukom poučeni
usuđujemo se govoriti:
- N. Oče naš, koji jesi na nebesima,
sveti se ime tvoje,
dođi kraljevstvo tvoje,
budi volja tvoja,
kako na nebu tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas.
I otpusti nam duge naše
kako i mi otpuštamo dužnicima našim.
I ne uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od zla.

38

- P. Izbavi nas, molimo, Gospodine,
od svih zala,
daj milostivo mir u naše dane,
da s pomoću tvoga milosrđa,
budemo svagda i slobodni od grijeha
i sigurni od sviju nereda:
čekajući blaženu nadu:
dolazak Spasitelja našega Isusa Krista.
- N. Jer tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vjekove.
- P. Gospodine Isuse Kriste,
ti si rekao svojim apostolima:
mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem;
molimo ne gledaj naše grijhe,
nego vjeru svoje Crkve;
daruj joj mir i jedinstvo kako je volja tvoja.
Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.
- N. Amen.

P. Mir Gospodnji bio vazda s vama.

N. I s duhom tvojim.

Đ. Pružite mir jedni drugima.

JAGANJČE Božji

Ja - ganj-če Bo - žji, ko - ji o - du - zi - maš grij - e - he svije - ta
smi - lu - j nam se. Ja - ganj-če Bo - žji, ko - ji o -
du - zi - maš grij - e - he svije - ta smi - lu - j nam se.
Ja - ganj-če Bo - žji ko - ji o - du - zi - maš grij - e - he svije - ta,
da - ruj nam mir, da - ruj nam mir da - ruj nam mir.

R. Evo Jaganjca Božjeg,
evo onoga koji oduzima grijeha svijeta.
Blago onima koji su pozvani
na gozbu Jaganjčevu.

N. Gospodine, nisam dostojan
da uniđeš pod krov moj,
nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.

Nakon toga slijedi pričest.

PRIČESNE PJESME

1. ODZIVAM SE, ISUSE

1. Od - zi-vam se I - su - se, jer Ti me-ne zo - veš
jer Ti me-ne ho - češ, A - ve Je - su!

2. Dolazim ti, Isuse,
jer ti mene tražiš,
jer ti mene paziš. Ave Jesu!

3. Gledam u te, Isuse,
jer ti mene tješiš,
jer ti mene krijepiš. Ave Jesu!

4. Ljubim tebe, Isuse, jer ti mene ljubiš,
jer ti mene žudiš. Ave Jesu!

40

2. ISUS KRIST, KRUH ZA ŽIVOT SVIJETA

I - sus Krist, I - sus Krist, kruh za ži - vot svije - ta.
I - sus Krist, I - sus Krist, kruh za ži - vot svije - ta.

1. Ja sam kruh živi koji je s neba sišao.
Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijeke.
Kruh koji ću ja dati tijelo je moje – za život svijeta.
2. Tko blaguje moje tijelo i piye krv moju, ima život vječni.
Tko jede moje tijelo i piye krv moju, u meni ostaje i ja u njemu.
3. Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu,
tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni.

3. SVETI PLAMEN

1. O - ku - plje - ni o - ko tvo - ga sto - la gdje nam ži - vot
2. Taj - nu tije - la kruh nam sve - ti kri - je, tvo - ju lju - bav,
3. Zlo se svije - tom ka - o o - trov ši - ri raz - dva - ja nas

1. krije - piš svo - jim tije - lom, jednim sr - cem i ko jed - na duša,
2. žrt - vu za spas svije - ta, i dok ol - tar sja - ji žarom neba,
3. i o - bi - telj ru - ši. Ti nas spa - si jer smo two - ja djeca,

1. Kri - ste Bo - že, mo - li - mo te smje - rno.
2. mo - li - mo te, daj nam svo - ga svje - tla.
3. sje - di - ni nas, mir nam da - ruj du - ši.

Kru - hom svo - jim du - še na - še hra - ni da ži - vo - tom

svje - tli - mo k'o znamen nek u na - šem sr - cu vje - čno plamti

žar lju - ba - vi ka - o sve - ti pla - men.

4. PIVAJMO, BRAĆO KRŠĆANI

Solist

1. Pi - vaj-mo, bra-ćo Kr - šća-ni, pi - vaj - mo
 2. Tko že - li bla-go tje - še - nje u svo-jim
 3. Slu - šaj - te ka-ko mi - lo-stiv ne - vo - ljne
 4. Ne moj-mo da-kle gri - si - ma I - su - su

pi - smu ve - se - lo. I - su - su Si - nu
 tu - gam, ne - vo - ljam, k I - su - su ne - ka
 k se - bi do - zi - vlje. Do - đi - te k me - ni
 sr - ce vri - đa - ti, i - skre-no da - lje

Bo - žje - mu, pri - slav - nom Spa - su na - še - mu.
 pri - stu - pi, k nje - go - vu Sr - cu ti - ho - mu.
 ža - lo - sni, do - đi - te da vas u - tje - šim.
 na - stoj - mo, lju - bav za lju - bav vra - ti - ti.

42

Zbor

O sla-vno vri-lo lju-ba-vi, I - su-se, Spa-se pri-mi-li!

O Sr - ce na - še u - fa - nje, iz - vo - re sva - ke mi - lo - sti!

POPRIČESNA MOLITVA

P. Pomolimo se. (*molitva u šutnji*)

Gospodine, o spomenu apostola Šimuna i Jude Tadeja primili smo tvoja otajstva. Molimo te u Duhu Svetom: čuvaj nas u svojoj ljubavi. Po Kristu Gospodinu našemu.

N. Amen.

ZAVRŠNI OBREDI

Nakon kratkih obraćanja svi ustanu i iskažu Bogu hvalu sljedećom pjesmom.

TEBE BOGA HVALIMO

43

1. Te - be Bo - ga hva - li - mo, vje - rno
2. Ke - ru - bi - ni smje - rno svi du - bo -

1. i - spo - vije - da - mo. Vje - čnog O - ca
2. ko se kla - nja - ju. Se - ra - fi - ni

1. sla - vi - mo, slo - žnim gla - som pje - va -
2. slo - žno ti jed - nim gla - som pje - va -

1. mo: Na ne - be - sim' an - de - li,
2. ju: Svet, svet, svet je Gos - pod Bog,

1. štu - ju te sar - kan - de - lim'.
2. Kralj pre - sla - vni pu - ka svog.

SVEČANI BLAGOSLOV

P. Gospodin s vama.

N. I s duhom tvojim.

P. Bog je na temelju apostola zasnovao i učvrstio vašu vjeru.
Nek vam po zagovoru svetih apostola Šimuna i Jude Tadeja
udijeli svoj blagoslov u izobilju.

N. Amen.

P. Po nauku i primjeru apostola,
uzmogli i vi pred svim ljudima biti hrabri svjedoci istine.

N. Amen.

P. Sveti su vam apostoli predali nauk čvrste vjere;
nek vam pomognu da stečete baštinu vječne domovine.

N. Amen.

P. I sve vas ovdje okupljene blagoslovio svemogući Bog,
Otec ☧ i Sin ☧ i Duh Sveti. ☧

N. Amen.

Nakon toga se pjeva himna.

*Svjetiljka iz Salone s prikazom
čovjeka s rukama podignutim
prema trima križevima*

HRVATSKA HIMNA

1. Lije-pa na - ša do-mo-vi - no,   oj ju - nač - ka
2. Te - ci, Dra - vo, Sa - vo te - ci,   nit' ti Du - nav

1. zem-ljo mi - la,   sta - re sla - ve dje - do-vi - no,
2. si - lu gu - bi.   Si - nje mo - re, svije-tu re - ci,

1. da bi va - zda sret-na bi - la! Mi - la ka - no
2. da svoj na - rod Hr - vat lju - bi! Dok mu nji - ve

1. si nam slav-na mi - la si nam ti je - di - na,
2. sun-ce gri - je dok mu hraš - će bu - ra vi - je,

1. mi - la ku - da si nam rav-na, mi - la ku - da
2. dok mu mrt - ve gro-bak kri - je, dok mu ži - vo

1. si pla - ni - na.
2. sr - ce bi - je.

D. Idite u miru.

N. Bogu hvala.

Nakon što glavni slavitelj iskaže čast oltaru, procesija se iz svetišta uputi prema izlazu, a narod, predvođen zborom, iskazuje pohvale Majci Gospodinovoj pjevajući.

ZDRAVO, DJEVO

1. Zdra - vo Dje - vo svih mi - lo - sti pu - na, vječ-nog
2. Bla - že - na si jer - bo sva si či - sta, zmi - jin

1. Sun - ca o - gr - nu te sjaj - O - ko če - la zvje - zda - na ti
2. dah ne o - ku - ži ti grud. Zvijezda sre - če i na - ma da

1. kru - na is - pod no - gu ste - nje pak - la zmaj. Rajska
2. bli - sta, no - či grije - ha mrak ras - pr - ši hud.

Djevo, kra - lji - ce Hr - va - ta, na - ša Maj - ko, na - ša zo - ro

zla - tna, o - da - nih ti sr - ca pri - mi dar, pri - mi

či - ste lju - ba - vi nam žar.

Gospa od Otoka u Solinu

Kazalo

Povijesni pregled

Splitska crkva kroz povijest	5
Popis splitskih biskupa i nadbiskupa.....	11

Mons. ZDENKO KRIŽIĆ

Životopis	14
Tumačenje grba	16

EUHARISTIJSKO SLAVLJE

Uvodni obredi	18
Služba riječi.....	27
Euharistijska služba	32
Završni obred	43

Liturgijsko pjevanje predvode:

Mješoviti zbor Gospe od Zdravlja,
Mješoviti zbor Gospe Fatimske,
Mješoviti prvostolni zbor sv. Dujma,
Mješoviti zbor Gospe od Otoka.

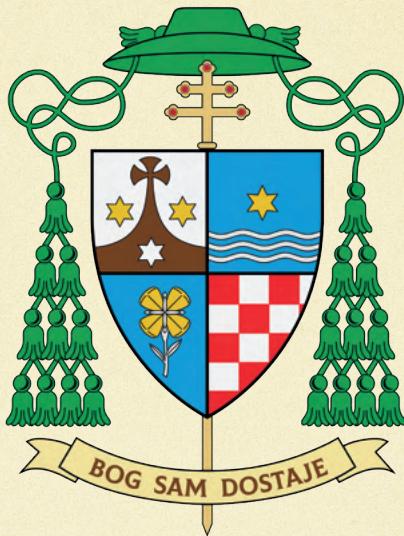
Na orguljama svira:

s. Mirta Škopljanc Mačina

Zborovima ravna:

don Šime Marović

*Promijenivši sjedište, časni brate,
ostaješ isti pastir i ostaju ti jednaki napori
da ih izvršavaš kod drugog dijela Kristove obitelji
te da o njima preuzmeš istovjetnu brigu.*

*Nastavi zato biti postojan, neumoran
kako u zgodnim tako i u nezgodnim prilikama,
uglavljen u Krista koji neka ti uvijek bude pred očima i u srcu,
po zagovoru Blažene Djevice Marije Gospe od Otoka,
svetoga Dujma i solinskih mučenika.*

Iz Bule pape Franje o imenovanju mons. Zdenka Križića
splitsko-makarskim nadbiskupom